Przesyłka opłacona ryczałtem

AIDAS

VILNIAUS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
eina tris kartus savaitėje

DUODA NEMOKAMUS PRIEDUS
Ūkininkams — „ŪKININKĄ"
Vaikams — „VARPELĮ"

Nr. 69 | Vilnius 1938 m. lapkričio 29 d. (antradienis) | Pirmi metai

Šiame numeryje

Atmainos Lietuvos diplomatų tarpe. Kaune prasidėjo prekybos derybos. Lenkijos kariuomenė užėmė jai pripažintus Čekoslovakijos plotus. Karas Kinijoje.

Prasideda Lietuviškos Spaudos savaitė. Ūkininkų padėtis. Savivaldybių rinkimai.

Iš to nieko gero nelaukiame

„Aido" skaitytojai praėjusiame numeryje rado svarbią politinę žinią apie bendrą Prancūzijos - Vokietijos deklaraciją. Vadinasi, abidvi tos didžvalstybės, kurių pirmoji Europos gyvenimo vadeles perdavė antrajai, susitarė viena kitos pripažinti sienas ir geruoju spręsti visokius klausimus. Dar anksčiau panašią deklaraciją pasirašė Vokietija ir Anglija. Turint galvoje, kad Vokietija su Italija jau nuo seniai „mylisi", ir kad paskutiniu metu, ilgai viena į kitą iš pasalų žiūrėjusios, ėmė meiliau kalbėtis ir Italija su Prancūzija ir su Anglija, — reikėtų daryti išvada, kad tarp Europos keturių politinių bridžistų įvyko amžinoji santaika, kad nuo šiol Europos galiūnai nešoks vienas kitam į akis, kaip vanagai, bet burkuos, kaip karveliai. Tokia išvada būtų klaidinga, nes ši ketveriukė per daug turi priešingų interesų, kad galėtų sudaryti nors ilgametę taiką. Iš kitos tačiau pusės reikia pažymėti, kad kuriam laikui kalbama ketveriukė turės gyventi geruoju, nes pirmoji dvejukė: Italija su Vokietija pamatė, kad jų partneriai: Prancūzija su Anglija nėra jau tokios silpnos ir susmukusios ir, užsiminus apie jų žemes, moka atsiliepti ne tik lapės, bet ir liūto balsu.

Tai aiškiai parodė paskutinių dienų politinio gyvenimo įvykiai, kai vokiečiai, pradėję balsiai kalbėti apie kolonijas, bematant susičiaupė. Atrodo, kad nuo kolonijų atsisakė. Nieko panašaus. Vokiečiai nuo kolonijų neatsisakė ir niekuomet neatsisakys, tik jie gerai žino, kad kol kas kolonijų negaus.

Nuoseikliai galvojant, kyla klausimas: kuriems galams dovanai aušina burną, jei nieko negaus? Į tai reikia atsakyti, kad vokiečiai burną dovanai neaušina ir kolonijų reikalauja tik tam, kad už jas gautų **ką kita**. Štai čia ir prieinama siūlo galą, čia ir aiškėja vokiečių savotiška pokarinė politika— *reikalauti vieno, o to negavus, imti ką kita.*

Nepriklausoma spauda šį vokiečių manievrą seniai yra išsifravusi ir tiesiog nurodo, kad prieš kiekvieną politinę avantūrą vokiečiai vis iškelia kolonijų klausimą. Iškėlė, kaip žinia, ir paskutiniu metu ir lyg tyčia su Anglija ir Prancūzija pasirašė viliojančiai skambančias deklaracijas, kuriomis nėra ko džiaugtis, nes juo geriau sugyvens tarp savęs didžvalstybės, juo blogiau bus mažoms valstybėms.

Kad taip yra, rodo naujausi politinio gyvenimo faktai. Vokiečiai skuba ekonomiškai įsistiprinti visose Balkanų valstybėse, iš kurių tikisi gauti maisto produktų, o iš Rumunijos žibalo. Tuo tikslu sumanyta yra milžiniška autostrada iš Vienos į Bagdadą per Belgradą ir Sofiją. Ši autostrada, be to, bus sujungta iš Vienos per Čekoslovakiją su Vokietijos Silezija. Kam neaišku, kas čia yra, paimkite žemėlapį ir padarykite tarp visų šių miestų linijas, pridėdami naujai sumanytą autostradą iš Dresdeno per išilgai Čekoslovakiją iki Rumunijos sienos.

Visa tai daroma ateičiai, kada anksčiau ar vėliau atgis baisusis dar kryžiuočių laikais išgalvotas šūkis *„Drang nach Osten"*. Kitaip sakant, vokiečiai, gavę ko norėjo, Vidurinėje Europoje (Austrija, Čekoslovakija), sustiprinę savo sienas plieno rūmais Vakaruose ir, pasirašę su didžvalstybėmis taikaus sugyvenimo deklaracijas, atsikreips į Rytus. Dėl to nėra jokių abejojimų. Tai pastebėjo ir Baltijos valstybių spauda. „Lietuvos Aido" korespondentas iš Berlyno šio mėn. 23 dieną tarp kitko rašė:

„Vokietijos dėmesys Pabaltės valstybių atžvilgiu didėja beveik kasdien. Pasikeitus politinei padėčiai Vidurinėje Europoje, kaip nurodoma vokiečių oficialiuose sluoksniuose, Vokietija norėtų pradėti tvarkyti savo politinius santykius su Pabaltės valstybėmis naujais pagrindais. Atidžiau sekant paskučiausius vokiečių diplomatijos žygius, tenka konstatuoti, kad ji šią problemą mėgins spręsti, nelaukdama net kol Vidurinėje Europoje galutinai išsikristalizuos politinė padėtis. Pabaltės valstybės sudaro Vokietijos diplomatijos svarbų ir skubų klausimą. Vokietijos Vidurinėje Europoje pasiekti rezultatai nebūtų pilni, — pabrėžiama vokiečių politiniuose sluoksniuose, —jei jos naujoji politika nebūtų suderinta su Pabaltės tautų interesais.

Bene didžiausio dėmesio vokiečių oficialūs sluoksniai kreipia į naujas Lietuvos, Latvijos ir Estijos pastangas surasti vieną neutralumo sąvoką. Į ją vokiečiai žiūri kaipo į galimą stipria Pabaltės tautų vienybės jungtį.

Dėl to kryptimi einančios kristalizacijos Pabaltės valstybėse vokiečių diplomatija nutarė keisti ikišiolinę tylą. Jos naujas šūkis: „Kokia bebūtų Pabaltės valstybių politika, — ji negali būti daroma be Trečiojo Reicho". Šis šūkis išvedamas iš įvairiausių senų vokiečių istorinių sąvokų ir geografinės padėties bei ekonominių interesų. Iš įvairių didesnių ir mažesnių reiškinių matyti, jog Vokietijos diplomatija turi visiškai konkrečių planų, kurie betgi dėl taktikos sumetimų tebelaikomi paslaptyje".

Aišku, kaip diena, kad, kai naujos Vokietijos imperialistai atskleis savo konkrečius planus, tada pamatysime, kad vokiečiai nepasitenkins tik Baltijos valstybėmis, bet mėgins realizuoti savo Rytų planus visoje pilnumoje.

Štai kodėl nieko gero nelaukiame iš Vokietijos - Anglijos ir Vokietijos - Prancūzijos įvairių gražiai skambančių deklaracijų.

Jei Visagalio Dievo teisingoji ranka dar kartą nenuplaks nepasotinamų vokiečių—Europos ateitis yra liūdna.

Naujas Lietuvos pasiuntinys Varšuvoje

Savo metu „Aide" jau buvo rašyta, kad ligšiolinis Lietuvos pasiuntinys Varšuvoje ministeris K. Škirpa žadąs būti perkeltas į Berlyną.

Dabar galutinai paaiškėjo, kad ši žinia esanti tikra — ministeris K. Škirpa artimiausiomis dienomis išvyksiąs į naują paskyrimo vietą— į Berlyną. Tenka ta proga pažymėti, kad ministeris Škirpa Berlyne nėra naujas žmogus. Priešingai, min. Škirpai Berlynas geriau žinomas miestas, negu koks kitas, nes naujas Lietuvos pasiuntinys Vokietijai, iki buvo paskirtas pasiuntiniu prie Tautų Sąjungos, apie 9 metus buvo Lietuvos kariuomenės atstovu Berlyne, į kurį dabar vyksta kaipo įgaliotas ministeris.

Tuo pačiu metu oficiališkai pranešta, kad ligšiolinis Lietuvos pasiuntinys Berlyne ministeris Jurgis Šaulys yra paskirtas Lietuvos pasiuntiniu Varšuvoje.

Klaipėdos krašte neramu

Kaip žinome, šiemet gruodžio 11 d. bus renkamas naujas Klaipėdos krašto seimelis. Priešrinkiminė kova jau pradėta. Tuo tarpu ta kova pasireiškia kandidatų ir rinkikų sąrašų tikrinimu, jų braukimu, išbraukiųjų protestų ir skundų įteikimu ir t. t.

Iš Kauno ir Klaipėdos spaudos matyti, kad lietuviams vesti rinkimų kova nelengva. Klaipėdos krašto vokiečiai, turėdami savo rankose vykdomąją valdžią—direktoriją, policiją ir stiprią neumanininkų organizaciją, daro visa, kad rinkimuose lietuvių dalyvautų kuo mažiausia. Tačiau lietuviai nenusileidžia. Netekę teisės dalyvauti rinkimuose, dabar siunčia rinkimų komisijoms griežčiausius protestus. Dalis protestų jau patenkinta.

Kandidatų sąrašai jau įteikti. Vokiečiai įteikė vieną sąrašą, lietuviai — 4. Lietuvių sąrašai tokie: 1) Visuomenės Sąjunga, 2) Laukininkų (ūkininkų) Centras, 3) Darbininkų ir Amatininkų susivienijimas ir 4) Socialistų darbininkų, amatininkų ir tarnautojų sąrašas.

Klaipėdos lietuvių dienraštis „Vakarai" rašo, kad šiuo metu labai esą neramūs Klaipėdos krašto žydai. Bijodami vokiečių grasinimų, jie dabar skubiai pardavinėja savo namus, žemės sklypus, įmones, baldus ir keliasi Didžiojon Lietuvon. Parduodama labai žemomis kainomis. Tas pats nervingumas reiškiasi ir finansų srityje. Iš vieno Klaipėdos banko šiomis dienomis išimta apie 60% indėlių. Kai kurie bankai pinigus išveža į kitus Lietuvos miestus.

Prasidėjus žydų kraustymuisi, kituose Lietuvos miestuose pabrangę butai. Tuo tarpu Klaipėdoje butai labai atpigę.

Prailginta Lenkijos Sovietų Rusijos nepuolimo sutartis

Kaip žinia, 1932 metais tarp Lenkijos ir Sovietų Rusijos buvo pasirašyta nepuolimo sutartis. Vėliau ji buvo prailginta.

Šiomis dienomis lenkų spauda pranešė, kad abiejų valstybių tuo klausimu vėl buvo tartasi ir prieita išvadų, kad nepuolimo sutartis abiejom valstybėm esanti naudinga.

Ta proga buvo pareikšta, kad būtų pageidaujama pagyvinti prekyba ir geruoju išspręsti įvairius pasienio įvykius.

Vokiečių laikraščiai komentuoja prancūzų ir vokiečių deklaraciją

Vokiečių spauda plačiai komentuoja laukiamą bendrą prancūzų vokiečių deklaraciją.

„Dutsche Allgemeine Zeitung" rašo: „Iš visos širdies sveikiname netrukus įvyksiantį prancūzų vokiečių deklaracijos pasirašymą. Ji padės tikrą pagrindą gerai kaimynystei. Tarp Vokietijos ir Prancūzijos nebėra jokių kliūčių". Laikraštis turi galvoje visa tai, kas skyrė abi šalis per jų istoriją. Toliau jis rašo: Sureguliavus čekų klausimą Miunchene, paskutinis nesusitarimo elementas buvo pašalintas. Prancūzija sudaro savo tikrąjį saugumą, kaipo mūsų gera kaimynė. Prancūzų vokiečių deklaracija atitinka abiejų tautų norą likviduoti praeitį, dėl kurios abi tautos tik kentėjo". Laikraštis pareiškia toliau: „Abiejų tautų ir jų vyriausybių noras yra, kad pasitikėjimas užimtų vietą nepasitikėjimo ir kad taikingas darbas, kurį jos turi vykdyti, nebebūtų daugiau sudrumstas". Laikraštis primena Hitlerio per eilę metų kartotą patikinimą, kad sugrąžinus Saro sritį, su Prancūzija jokių daugiau ginčų nėra. Laikraštis konstatuoja, kad dabartinė Prancūzijos politika susilaukė pasisekimo ir sveikina prancūzus, kad ministerio pirmininko Daladier asmenyje turi tokį tautos vyrą, kuris „paėmė ištiestą ranką".

Prasidėjo Lietuvos Lenkijos ekonominės derybos

Šių metų liepos mėnesį Varšuvoje nutrauktos Lietuvos ir Lenkijos ekonominės derybos vėl pasiryžta atnaujinti. Šį kartą susitarta derėtis Kaune.

Lapkričio 24 d. Kaune užsienių reikalų ministerijoje įvyko derybų klausimu pasitarimas. Jame dalyvavo Lietuvos valdinių ir ekonominių įstaigų atstovai.

Lietuvos Lenkijos ekonominės derybos prasidėjo Kaune lapkričio 28 d. Lietuvos delegacijai pirmininkauja prekybos departamento direktorius Norkaitis. Lenkijos delegacijai, kurią sudaro 15 žmonių, pirmininkauja dir. Všeliakis.

Derybos užtruksiančios kelias dienas.

Ką jie darys su tieku lėktuvų

Paskutiniu metu pasaulio valstybių tarpe prasidėjo labai pavojingos ir nieko gero nepranašaujančios lenktynės. Nuo kurio laiko, ypač didžvalstybėse, stengiamasi kuo daugiau pagaminti didžiųjų ir mažųjų karo lėktuvų.

Ypatingai tuo susirūpino Anglija, kuri skubiai gamina kuo daugiau lėktuvų ne tik savo fabrikuose, bet beveik visi Kanados ginklų fabrikai yra užversti tuo darbu. Be to, dar pranešama, kad Anglijai karo lėktuvus gamins ir Meksikos ginklų fabrikai.

Savaime aišku, kad Anglijai nepasiduoda Vokietija, Prancūzija ir Italija, o labiausiai įsismaginusi yra Amerika.

Spaudos pranešimu, jau dabar Amerikos ginklų fabrikuose kas mėnuo pagaminama vidutiniškai po 1000 lėktuvų, o netrukus šis skaičius bus dvigubai padidintas.

Incidentai Lenkijos Čekoslovakijos pasienyje

Agentūros Pat pranešimu, šio mėn. 24 dieną vykstanti automobiliais per Čekoslovakijos teritoriją lenkų delegacija buvo užpulta. Užpuolimo buvo sužaloti du delegacijos nariai ir apgadinti automobiliai. Užpuolimas įvyko Čekoslovakijos teritorijoje, kuri yra toliau nuo numatytos sienos.

Kadangi panašus įvykis buvo ir šio mėn. 18 dieną, tai lenkų delegacija atsisakė toliau dalyvauti vedant sieną.

Tuo pačiu metu oficiališkai buvo paskelbta, kad Lenkijos vyriausybė imsis reikalingų priemonių.

Lenkų kariuomenė jau užėmė Lenkijai pripažintą teritoriją

Ryšium su įvykusiais incidentais, lenkų kariuomenės dalys šio mėn. 25 dieną iš pat ryto užėmė Lenkijai pripažintą teritoriją Čadeckio rajone. Užimant šį rajoną, kaip pranešama, įvyko susirėmimų su čekų žandarmerija ir Čekoslovakijos kariuomenės dalimis. Susirėmimo metu lenkų pusėje vienas karininkas žuvo ir vienas buvo sužeistas. Taip pat žuvo du kareiviai.

Kartu pranešama, kad, Lenkijos vyriausybė pareikalavus, Lenkijai pripažintos žemės buvo užimtos šio mėn. 27 dieną, vietoj gruodžio 1 dienos, kaip anksčiau buvo numatyta.

Priešlenkiška slovakų kampanija

Kaip žinia, išvedant galutines sienas tarp Lenkijos ir Čekoslovakijos, Tatrų kalnuose dalis teritorijos buvo pripažinta Lenkijai. Turima galvoje Javorinos apylinkė, kuri esanti labai graži turizmui vieta. Be to, ta proga kai kuriuose lenkų laikraščiuose buvo paliesta Spišo ir Oravos apylinkės, kurios dabar yra Slovakijos ribose.

Ryšium su tuo, Slovakijos spaudos propagandos vedėjas Murgašas, kaip pranešama, paskutiniu metu pradėjęs aštrią spaudos kampaniją, nukreiptą prieš lenkus.

Paskutiniu metu minėtas Murgašas su keliais užsienio žurnalistais apsilankė Spišo ir Oravos apylinkėse, norėdamas įrodyti, kad gyventojai yra nusistatę prieš prijungimą prie Lenkijos.

Lenkų spauda, pranešdama šią žinią, pažymi, kad propagandos vedėjas Murgašas lankėsi kaip tik tose vietose, kurios lieka Slovakijoje.

Ta proga lenkų spauda apgailestauja, kad slovakai įsitraukė į priešlenkišką propagandą, juo labiau, kad lenkų tauta slovakų atžvilgiu yra nusiteikusi palankiai.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS SAVAITĖ

Lietuvių visuomenė susitarė organizuoti visame krašte Lietuviškos Spaudos Savaitę, kuriai laikas skiriamas tarp gruodžio mėn. 4 ir 11 dienos. Spauda — tai lietuviška knyga ir laikraštis.

Tikslai. Spaudos Savaitė turi atkreipti visuomenės dėmesį į lietuvišką spaudą, kuri yra vienas svarbesniųjų mūsų tautinės kultūros veiksnių. Ji mūsų gyvenime turi labai didelių uždavinių ir dažnai turi atstoti mokyklą, draugiją, susirinkimą, net seimą. Ji turi mus mokyti, auklėti, guosti, vesti, skatinti, burti. Tai sudėtinga ir svaru. Gyvenimo dulkės visur krenta ir savo pilkumu visa pilkina. Baisu, kad ilgainiui neatsitiktų tai ir su spauda, kuri gali supilkėti arba savyje arba mumyse. Kad tai neįvyktų, būtina bent retkarčiais, kartą per metus, atkreipti į ją ypatingą dėmesį, apimti klausimo visumą, prisižiūrėti geroms ir silpnoms pusėms ir paieškoti būdų, kaip žengti pirmyn, kaip patobulėti.

Programa. *Susirinkimai.* Kuo užpildyti Spaudos Savaitę? Lengva buvo ji organizuoti, kai turėjome savo mokyklas, skaityklas, draugijų skyrius. Buvo kur susirenka ir pasikalba. Dabar visa to nėra, vadinasi, sąlygos kitokios, bet ir jose paieškoję rasime galimybių susirinkti krūvon. Įstatyme apie susirinkimus 18-ame skyriuje numatyta, kad pažįstamų žmonių (tam, pas ką renkasi) susirinkimas, jei vyksta uždarytame bute (pirkioje), yra teisėtas, taigi už jį nieks negali būti nubaustas. Žinia, tokiame susirinkime reikia svarstyti **tik savus reikalus**, sakysime, spaudos reikšmę, jos platinimą ir t. t. Kadangi sodžiuose yra dabar šviesesnių žmonių, yra ir apsiskaičiusio jaunimo, tai panorėjus tikrai galima būtų susirinkti ir pasikalbėti. Kas nors vienas turėtų suskaityti, kiek sodžiuje šeimų ima laikraščius, kiek yra knygų, kas jas skaito, kas neskaito ir dėl ko. Tomis žiniomis pasidalinti su susirinkusiais, iškelti spaudos reikšmę, būtent, ką gauna tie, kurie skaito ir ko nustoja neskaitantieji. Apsvarstyti toliau, kas padaryti, kad sodžius daugiau prenumeruotų laikraščių. Tie klausimai galima būtų gvildenti paskaitose, o galima būtų ir paprastuose pašnekesiuose.

Straipsnių skaitymas ir apsvarstymas. Spaudos Savaitėje visi laikraščiai rašys apie lietuviškos spaudos reikšmę ir platinimą. Bus primenama daug svarbių tiesų ir kviečiama prie darbo. Tai maistas. Bet ar tuo maistu savaime visi pasinaudos? Aišku ne. Sąmoningesni turi padėti atsilikusiems. Pasirinkę tokių straipsnių, jie turi ateit pas vieną kitą ar užsiprašyti juos pas save ir paskaityti, paaiškinti ir pakalbinti prie darbo.

Propaganda. Reikia platinti knyga ir laikraštis. Platinti — tai vienam patarti, kitam duoti, trečiam nunešti, ketvirtam išrašyti, penktam padėti išsiųsti pinigus. Platinti — tai kreiptis kartą, kitą, trečią, laiku ir nelaiku, bet tik būtų atsiekta, bet tik knyga ir laikraštis atsirastų rankose tų, kurie neskaitė, bet gali skaityti.

Propaganda reikia organizuoti: parapijos ar kurios apylinkės susipratę jaunuoliai turi pasitarti, kas kurį sodžių paskatins. Tegul nebus sodžiaus, kuris liktų nepaskatintas knygos ir laikraščio skaityti ir prenumeruoti.

Pamokslai bažnyčiose. Kunigams rūpi, kad žmonės skaitytų geras knygas ir prenumeruotų katalikiškus laikraščius. Spaudos Savaitė gera proga pajudint tą klausimą iš sakyklos. Popiežiai ir vyskupai daug yra rašę ir kalbėję apie katalikiškos spaudos svarbą šių dienų gyvenime, tesužino apie tai parapijiečiai. Katalikiško jaunimo draugijos ir šiaip jau brolijos galėtų irgi būti stropūs vykintojai Bažnyčios valios.

Knygų skaitymas. Sodžiuje yra knygų, bet jos išblaškytos: vienas turi ir neskaito, o kitas norį skaityti, bet nežino kur rasti. Kartais knyga užkišta kur palėpėje (pastogėje) peli, o čia jaunieji skundžiasi, girdi, nėra knygų. Padarykime knygos mobilizaciją, išieškokime visas slėptuves, peržiūrėkime ir, kas tinka, atiduokime į tokias rankas, kur knyga nedykinėtų.

Kad knyga brangi ir nėra pinigų jai nupirkti, tai nors dėkimės į skaitytojų kuopas ir bendrai pirkimės naujų knygų. Nejaugi negalėtume sutaupyti ar atidėti auksino kito nuo degtinės, tabako, kortų? Nejaugi dar būtume molio Motiejai, sunkūs tautos reikalams?

Gražus skaitymas ir deklamavimas. Skaitymas skaitymui nelygu. Vienas skaito gražiai, kitas mikčiodamas, vieną lengvai suprasi, o kito ir gaudydamas nesugaudysi, taip jis blogai skirsto ar jungia žodžius į sakinius. Galima būtų tą proga jaunimui eiti lenktynių gražiame skaityme. Rengiasi jaunimas sporte, gerai daro, tepasirengia žiemos vakarais skaityme, deklamavime, dainavime.

Štai keletas būdų, kaip užimti Spaudos Savaitę, kad ji būtų naudinga ir atsiektų tikslą, kurį jai užbrėžia jos organizatoriai bei skelbėjai. Pasinaudokime jais. Spaudos Savaitė pavyks, jei sodžiaus šviesuomenė dirbs. Žinant mūsų šviesuomenės patriotizmą ir uolumą, reikia tikėtis, kad ji dirbs. Tik iš anksto pagalvokime ir pasiruoškime.

A. Radeika.

ATSIŠAUKIMAS

Spaudos Savaitę pradedant

Žmonių gyvenimas kasdien eina pirmyn, o gyvenimo reikalai daugyn. Kas vakar buvo išmintinga ir gera, šiandie dažnai tampa dar išmintingiau ir geriau. Pasaulis gudrėja ir žengia priekin per šviesą. Šviesa tai raštas. Be rašto, kaip be akių — skelbia labai sena lietuvių tiesa. Kas nemoka rašto, tas yra labai nuskriaustas, o kas mokėdamas neskaito, tas pats save ir kitus skriaudžia. Mūsų tauta seniai kovoja su tamsybėmis. Tai kovai laimėti yra vienintelė priemonė—savo lietuviškoji spauda.

Jei augalui augti reikia šviesos, tai juo labiau jos reikia gyvam žmogui. Tik žmogus, be gaivinančių saulės spindulių, privalo dar ir rašto šviesos.

Kasdieną iš miesto spaustuvių išeina į platųjį pasaulį daugybė raštų, laikraščių ir knygų.

Yra tokių šalių, kur nėra nė vieno neraštingo kampelio, kur spauda yra nelyginant kasdieninė duona. Bet yra ir tokių vietų bei kraštų, kur spauda daug kas bodisi, nenori skaityti. Tai tamsūs ir atsilikę, skurde paskendę, vargą vargstą žmonės. Ne taip yra tose šalyse, kur visi mėgsta laikraštį bei knygą. Ten žmonės sočiau valgo, švariau ir išmintingiau gyvena.

Mūsų kraštas, ilgus amžius gyvenęs sunkiose sąlygose, nėra dar pakankamai apsišvietęs ir kaip reikiant laikraščio bei knygos pamėgęs. Čia dar daug yra žmonių, nesuprantančių švietimo naudos, tad daug dar yra sunkaus vargo ir skurdo. Visa lietuvių šviesuomenė be pažiūrų skirtumo kas metai per tam tikras savaites skelbia visuotinę kovą mūsų krašto tamsybei. Tokią pat kovą skelbia ji ir šiemet.

Skelbdami spaudos savaitę senojoje Gedimino pilyje, vaizduojamės, lyg senovėje kurią šviesos laužą, kurs turi pranešti visam kraštui paskelbtą kovą tamsybei. Visi, kas gyvas, kas jėgų turi, kas supranta reikalą, tikimės, eis į tą kovą, apsiginklavęs lietuviška spauda, ir padės nugalėti mūsų krašto tamsybes. Švies savo brolius lygiai visais lietuviškais laikraščiais be *pažiūrų skirtumo* ir neš į kaimą lietuvišką knygą.

Skelbdami spaudos savaitę, skelbiame kovos su tamsumu pradžią ir ryžtamės patys bei kitus kviečiame talkon kovoti tol, kol mūsų krašte bus šviesiau, geriau ir linksmiau.

Kun. K. Čibiras, V. Martinkėnas, S. Urbonavičius, A. Burokas, V. Žilėnas.

Kova už teisingumą

Įvairiai klostosi santykiai tarp žmonių. Daug kur tie santykiai yra sutvarkyti prisilaikant teisingumo, dažniausiai tačiau geresnėje padėtyje yra tas, kas yra stipresnis ar turtingesnis. Silpniesnieji gi esti išnaudojami ir skriaudžiami. Su jais nedaug arba ir visiškai nesiskaitoma, nors teisingumas reikalauja, kad nieks nebūtų nei išnaudojamas, nei skriaudžiamas. Bet ką reiškia stipresniesiems teisingumas? Ką reiškia teisė? Jie nustato tokias teises, kurios gina tik jų, stipresniųjų reikalus. O jeigu silpnesniesiems išleidžiama kokios teisės arba įstatymai, tai vis tiek jų vykdymas pareina nuo stipresniųjų, t. y. nuo tų, kurie turi savo pusėje jėgą ir kitokias valdymo priemones. Tad jie gali ir nevykdyti pripažintų silpnesniesiems įstatymų, lygiai kaip gali neleisti jiems naudotis pripažintomis teisėmis. Garsusis 19 tojo šimtmečio vokiečių koncleris Bismarkas pasakė, kad teisė, vadinas, ir teisingumas esą tai, kas tarnauja Prūsijos, atseit, Vokietijos reikalams. Vadinas, tai, kas turėtų būti pripažinta kam nors kitam, esą neteisinga. Šitokios politikos šiandie daug kur laikomasi. Tačiau tai dar nereiškia, kad būtų žmonėse nuslopintas ir išdildytas teisingumo jausmas. Ne! Tatai niekuomet nebus įmanoma padaryti. Praktikoje valdantieji gali nesilaikyti teisingumo dėsnio, gali be jokios dorovės ir skrupulų gniaužti tą ar kitą žmonių grupę, gali mušti ir neduoti rėkti, bet teisingumo jausmo iš žmonių širdžių niekas nesįstengs išplėšti, nes *žmogui yra įgimta kovoti už teisingumą*. Ir reikia pasakyti, kad tai yra kilniausia kova, todėl kovoje už teisingumą nesigailima netgi ir brangiausio turto — gyvybės.

Ką gi reiškia kova už teisingumą? Tai yra kova už lygias teises, už savo būvį, už lygią poziciją (padėtį) visuomenėje.

Juk žmonės savo žmogiška prigimti visi yra lygūs, visi turi teisę gyventi ir ginti tą teisę bei kovoti dėl jos, jeigu ji yra kitų atimta arba visiškai suvaržyta. Teisė gyventi yra pati elementariškiausia žmonių teisė. Tasai gyvenimas suprantamas paprastai ne tik grynai biologine, bet ir platesne dvasinio gyvenimo prasme. Sakysime, tam tikros grupės žmonių tautiniai reikalai taip pat priklauso prie elementarinių teisių, nes tautybė yra prigimtinis žmogaus dalykas, kurio smurtu negalima iš žmogaus išplėšti, o jeigu kas mėgina tai daryti, tai skriaudžiamasis turi teisę priešintis.

Kova už teisingumą yra sena, kaip senas yra išnaudojimas, smurtas ir priespauda. Kitaip sakant, kova už teisingumą prasideda tada, kai prasideda smurtas ir priespauda. Ir juo didesnė yra priespauda, juo didesnis kyla pasiryžimas kovoti už teisingumą.

Kovoja už teisingumą atskiri žmonės, kovoja ir visuomenės bei tautos. Galima sakyti, kad visa žmonijos istorija yra vien tik kova už geresnį būvį, už teisingesnę santvarką. Aišku, teisingesnę padėtį netaip jau lengva išsikovoti, juo labiau, kad priešingoji pusė turi visas tramdymo priemones. Bet kur kovojama visų bendromis jėgomis, kur žinoma, ko siekiama, ten anksčiau ar vėliau atsiekiama teisingesnė ekonominė ar politinė santvarka. O visa tai gali būti, patvirtina visa eilė istorinių faktų. Tiesa, paprastai kova už teisingumą reikalauja didelio pasišventimo, bet jeigu ko nors visų bendrai ir atkakliai siekiama ir reikalaujama, tai priešingoji pusė norint nenorint turi skaitytis su tais reikalavimais.

N.

DRAS MARTYNAS YČAS. 25)

ATSIMINIMAI

Nepriklausomybės keliais

Taip man bevaikščiojant, prisiartino prie manęs vienas vyras ir užkalbino prancūziškai. Pasisakė esąs popiežiaus kamerheras. Labai atsiprašė, kad užleido eilę kitam, nes pagal jų statutą ministeriai eina pirm kitų, o čia belgų ministerio būta.

— Tai nieko, — sakau, — aš turiu laiko, palauksiu.

Išsikalbėjome apie Lietuvą, apie mūsų parlamentarinės delegacijos svarbumą, apie lietuvių santykius su kitomis tautomis etc... Paskui nuo manęs nuėjo ir, sugrįžęs, padavino į kitą kambarį. Ten stovėjo keli žmonės ir tarp jų pasirodė vienas dvasiškis, fioletais apsirėdęs. Labai dailus ir malonios išvaizdos kunigėlis.

— Tai popiežiaus kamerheras, monsignoras Tedeschini,—pasakė mano palydovas.

Šis į mane kelis kartus žvilgterėjo, bet nei aš prie jo, nes jis prie manęs neprisiartino. Kiek laiko dar man pasikalbėjus su tuo svietiškiu kamerheru, su kuriuo iš karto kalbėjome prancūziškai, paskui angliškai, o vėliau net ir vokiškai. Čia prisiartino prie manęs tasai dailusis kunigėlis ir gryna prancūzų kalba paprašė eiti prie šv. Tėvo.

Dar per vieną kambarį perėjęs, atsidūriau didedėje salėje. Paprašė manęs atsisėsti ir kiek luktereti. Kelias minutes sėdėjau vienas. Iš dešinės pusės stovėjo popiežiaus sostas, apmuštas tamsiai raudonu aksomu, asla išklota kiliminu su išaustu ant jo žodžiu „Smyrna" (Brangiausi kilimai, sako, eina iš Smyrnos miesto). Iš kairės ėjo langai į Vatikano kiemą, o tiesiai buvo durys, už kurių girdėjosi balsai.

Numaniau, kad čia galėjo būti popiežiaus kambarys privatinėms audiencijoms. Kiek laiko praėjus, pasigirdo žingsniai, drapanų šlamesys, ir pasirodė tasai gražusis kunigėlis.

Atsivėrė durys. Už jų pamačiau tą patį žilą senuką, belgų ministerį, kuris ruošėsi išeiti. Jam išėjus, monsignoras mostelėjo man ranka, kad įeičiau. Įėjau į platų, ilgą kambarį, raudonais apmušalais išmuštą. Žemo ūgio, baltais rūbais apsivilkęs, su maža kepuraite ant galvos pasitiko mane prie pat durų patsai popiežius.

Pasisveikinau. Paskui jis paėmė mane po ranka ir nusivedė į galą stalo, kur buvo greta sustatytos dvi kedės. Ant vienos iš dešinės jis atsisėdo. Ėmėme kalbėtis. Po dviejų žodžių jau aš visai užmiršau, kad kalbu su popiežium, su galingiausiu pasaulyje hierarchu. Man rodėsi, kad esu pas malonų, aukštai apsišvietusį žmogų, ir tiek. Nebuvo pas jį tos nenatūralės didybės, to dirbtinio iškilnumo, kurio galėtum pas tokį valdovą tikėtis. Žinodamas, kas esąs, nei vieno savo gestu, nei vienu savo kalbos žodžiu to neparodo.

— Labai man miela matyti Lietuvių tautos atstovą, — pasakė jis,—tos tautos atstovą, kuri man ir Bažnyčiai ištikima. Kaip dabar jūsų tėvynė? Ar tiesa, vokiečių užimta?

— Taip, Jūsų Šventenybe, — atsakiau, — užimtas mūsų beveik visas kraštas ir smarkiai nuo karo nukentėjęs. Dalys jo ėjo iš rankų į rankas po kelis sykius. Žmonės išbėgioję iš savo vietų ir kai kurie tolimuose kraštuose, Rusijos gilumoj, gyvena ir vargą kenčia.

— Koks jūsų įspūdis iš jūsų kelionės? Juk daug matėte? Buvote ir fronte? — vėl užklausė.

— Taip, buvau anglų ir belgų fronte, — atsakiau. — Aplankėme Belgų karalių Albertą.

— Kaip, ar jis labai nusiminęs?

— Daug kas teko, — sakau, — pas juos matyti, apžiūrėti. Belgai labai suvarginti, bet ūpo, mano supratimu, gero. Karalius Albertas man padarė įspūdį, kad pasiryžęs iki galui kovoti. Anglai, prancūzai ir rusai ruošiasi prie labai ilgo karo, ir iš visa ko matyti, kad vokiečius nugalės.

— Ką lietuviai mano?—vėl užklausė popiežius. — Ar jūs norite su lenkais susidėti, ar atskirai nuo jų tvarkytis?

— Lietuviai su lenkais nenori dėtis, — aš atsakiau,— nes gyvenimas parodė, jog... dar savo valdžios neturi. Po karo tikimės turėti savo valstybę, iš Rusijos ir Prūsų Lietuvos dalių sudarytą.

— Ar daug Prūsuose turite savo tautiečių?

— 200.000 su viršum.

— Tai ne lengvas dalykas juos iš vokiečių gauti. C'est très difficile. Vokiečiai, jei ir būtų aliantų nugalėti, tačiau vis dėlto pasiliks didžiulė valstybė, su kuria teks jums skaitytis. Bet, jei tenai jūsų tautiečiai gyvena ir tai jų visų toks noras būtų, tai gal vokiečiai su tuo ir susigyvens.

— Leiskite, Jūsų Šventenybe, pareikšti prašymą, kad Šventojo Sosto atstovas taikos konferencijoje palaikytų teisingus Lietuvos reikalavimus ir paremtų mūsų siekimus prie nepriklausomos valstybės sudarymo.

— Sans duote (nėra abejonės), kad parems jūsų troškimus, jei mūsų atstovas dalyvaus joje. Mes visomis pajėgomis stengiamės kariaujančias galybes sutaikinti, bet, deja, mūsų pageidavimai pasilieka pia desideria ir karo galo dar vis nematyti.

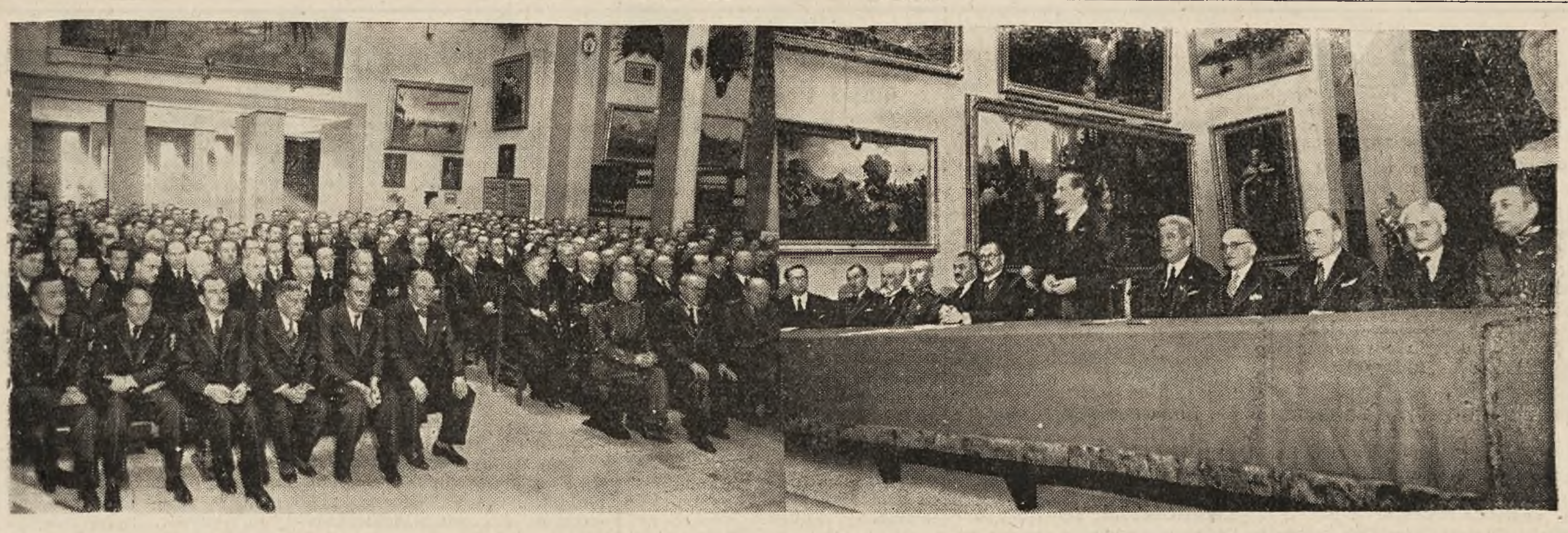
— Jūsų Šventenybe, Lietuva, virtusi tiesioginių mūšių arena, kenčia didelį vargą nuo jos okupantų vokiečių. Jos 350.0^0 gyventojų išbėgo nuo karo baisenybių iš savo krašto, pasklido po plačiąją Rusiją ir kenčia skurdą. Centralinis Lietuvių Draugijos Komitetas, kurio pirmininku man tenka garbė būti, deda visas pastangas, kad būtų galima sumažinti tų nelaimingų karo tremtinių skurdą ir vargą. Bet kariauti su tokia didele nelaime Komitetui yra labai sunku ir trūksta lėšų. Todėl mane delegavo čia prašyti Jūsų Šventenybės padėti Lietuvos žmonėms, kurie daugumoje yra katalikai, ir paskirti vieną dieną viso pasaulio bažnyčiose, kad pasimelstų už mūsų sunaikintą tėvynę ir parinktų aukų nukentėjusių lietuvių naudai, kaip kad lenkams jau buvo padaryta. — Užbaigęs šį prašymą, įteikiau memorandumą. Jame buvo trumpai išdėstyti mūsų vargai ir pakartotas jau čia žodžiu pareikštas prašymas. (Šį memorandumą į italų kalbą išvertė kan. K. Prapuolenis).

— Popiežius Benediktas XV su dideliu susidomėjimu išklausė manęs ir pasakė:

— Man labai gaila jūsų tautiečių, kurie tokį vargą kenčia. Aš įsakysiu paskelbti katalikų bažnyčiose jums parinkti aukų. Jūs čia turite raštu išdėję savo prašymą?

Nors prašymas turėjo būti įteiktas kardinolui Gasparri, bet jau iš prityrimo žinodamas jo kanceliarijos nepalankumą mūsų reikalams, išdrįsau tą raštą tiesiog pačiam popiežiui įteikti, prasižengdamas etiketui.

(B. d.).

Jubiliejinis Lietuvos inžinierių kongresas. Kongresą atidarydamas, kalba jo globėjas Valstybės Prezidentas Antanas Smetona. Salėje kongreso dalyviai.

Kaip ginami ūkininkų reikalai

Lenkuose yra priežodis nepriežodis, greičiau skaudus pajuokimas, esą valstietis turįs septynias odas, kurias galima nulupti, o jis kentės neprieštaraudamas.

Valstiečio kantrumas įėjo į priežodį. O ilgų metų patirtis rodo, kad valstiečiui jau ne septynios odos nulupta.

Pravartu yra žinoti, kaip yra paskirstytas visas gaunamas pelnas Lenkijoje tarp įvairių luomų, atsižiūrint į jų skaičių. Paskutinės statistikos žinios rodo, kad ūkininkams valstiečiams, kurie sudaro ³/₄ valstybės gyventojų, atitenka vos ¹/₃ viso to pelno dalis. Likusios ²/₃ pelno dalys tenka karteliams, pramonės ir prekybos įmonėms, aukštiems valdininkams ir kitai vadinamajai elitai, kurios pelnas yra pernelyg didelis. Nežinia, kaip šis reikalas atrodė seniau. Prieš 1930 metus išleistos statistikos apie tai nieko nesako. Ir visai suprantama, kodėl taip pasielgta. Paskutinių penkerių metų statistika apie pelno pasidalinimą galinti ne vieną papiktinti.

Mūsų gyvenamu laiku valstybė turi didelės įtakos ūkio reikalų sutvarkymui. Ta įtaka reiškiasi ne vien tuo, kad valstybė paskiras ūkio šakas apkrauna sunkesniais ar lengvesniais mokesčiais; daug čia turi reikšmės įvairaus pobūdžio taikomos lengvatos, labai stropiai taikomos pabaudos.

Ūkininkų reikalus turėjo pastūmėti geron pusėn šių dienų režimo atstovai. Negirdėtai nukritusioms ūkio gaminių kainoms pakelti buvo įsteigta prieš aštuonerius metus *„Valstybinė Javų Pramonės Įstaiga“* (P.Z.P.Z.) Įmonės aparatą sudarė įvairūs valdininkai ir buvę ministeriai.

Kokią naudą ūkininkui atnešė „Valstybinė Javų Pramonės Įmonė“, aiškiai rodo mums ilgų metų patirtis. Nieko negelbėjo valstybės supilta kelių šimtų milijonų auksinų parama. Tais pinigais puikiai apsilopė eksporto karteliai. O pati „Valstybinė Javų Pramonės Įmonė“, prieš dvejetą metų žlugdama, paliko 75 milijonus auksinų nuostolių, kuriuos padengė valstybė, paimdama sumas iš mokesčių.

Klaidas daro ir pavieni žmonės ir valstybės. Kartą pamokytam svarbu tų klaidų vengti ir prie jų negrįžti. Išėjo antraip. Įsteigta *„Ūkiškoji Ūkio-Prekykos Sąjunga“*. Ją valdo tie patys žmonės, jos tie patys tikslai ir metodai, kuriuos turėjo prieš porą metų žlugusi „Valst. Javų Pramonės Įst.“.

O javų kainos šiemet, nežiūrint primokėjimo, nežiūrint šiemetinių javų nepakuliamumo (kapa geriausiu atveju duoda 50—60 kg.) vis dėlto nepakilo. Nieko negelbėjo ir miltų mokesčio įvedimas, juo labiau, kad nauda, kurios iš jo tikėtasi, teko ne ūkininkams, bet tarpininkams.

Sprendžiančiu veiksniu, kuris ir toliau nustato žemės ūkio gaminių kainas, lieka visagaliai išvežimo karteliai ir koncernai. O tuo tarpu kaimuose ūkininkai, kurie verčiami sumokėti mokesčius, išparduoda javus pigiausiomis kainomis, o vėliau, prieš rugiapiūtę, kada dažnam reikės atsipirkti duonai, kainos pakils. Tarpininkai turės dvigubą uždarbį.

Kas daryti? Laukti sudėjus rankas, ar pradėti veikti?

Laukti nėra ko. Kiekvienas turi ginti savo reikalus.

Tiesa, mes neturime sąlygų, neturime galimybių. Bet kas pasistengia, tas ir įstengia.

Bendri, vieningi žingsniai, bendros pastangos, gali šį tą laimėti. Reikalas iš vien veikti ypač svarbus dabar per savivaldybių rinkimus. Rinkimų išdavos turės nemažos įtakos ūkio reikalų pagerinimui per ateinančius kelerius metus. Tai vertėtų suprasti ir galvon įsidėti.

V. Šiugžda.

Visi dalyvaukime savivaldybių rinkimuose

Savivaldybių rinkimai jau daugelyje Vilniaus krašto valsčių (Trakų apskritis) viešai paskelbti. Dabar ten vyksta balsuotojų sąrašų tikrinimas ir kandidatų statymas. O greit bus prieita ir prie balsavimo

Švenčionių apskrityje viešas rinkimų paskelbimas bus pirmomis gruodžio mėn. dienomis, o balsavimas apie gruodžio 20 d. Tiksliai diena sunku pasakyti, nes ir tame pačiame valsčiuje ne viena balsavimo diena visose seniūnijose, bet kelios. Apskritai, imant reikia tikėtis, kad rinkimai bus apie gruodžio 20 d. Tad reikėtų žiūrėti į rinkimų kalendorėlį.

Balsavimo dieną kiekvienos seniūnijos gyventojai turi tiksliai sužinoti ir prie jos prisiruošti. Jie turėtų prieš tai atlikti visus formalumus, kad turėtų išstatę savus kandidatus ir galėtų už juos pabalsuoti. Apie seniūnijų rinkimų tvarką ir darbų eigą mūsų laikraščiuose daug rašoma ir apie tai čia nekalbėsiu.

Svarbu man kitas reikalas, būtent, kad *balsavimo dieną visi kas turime teisę, eitume balsuoti ir savo pareigas gerai atliktume.*

Per balsavimus į seimą visur įvairiai buvo raginama dalyvauti. Dabar atvirkščiai. Atrodo, kad savivaldybių rinkimuose kai kas pageidautų, kad mūsų žmonės rinkimais kuo mažiausiai domėtųsi ir balsavimuose nedalyvautų. Taip iki šiol ir būdavo. Apseidavo be mūsų. Todėl ir valsčiaus šeimininkavime mes nedalyvavome ir nieko nežinojome, kaip tvarkomas mūsų bendras turtas. Ilgiau taip būti negali!

Jau pats laikas atvirai pasisakyti, kad *ir mes žmonės ir mes savo reikalus norime ir galime patys tvarkyti. Ir tvarkysime juos per savo išrinktus atstovus*

Kada kiti už mus savivaldybes rinko ir kiti mūsų reikalus tvarkė, mes buvome nustumti ir mūsų reikalai buvo užmiršti. Mat, aišku yra, kad niekas kitu nepasirūpina, jei jam pačiam savo reikalai nerūpi.

Taigi, savo reikalais pasirūpinkime patys. Dabar yra proga savo valsčių reikalų tvarkymą paimti į savo rankas.

Nusimeskim tą abejingumo kevalą ir *į savivaldybių rinkimus stokime visi, kas tik galim ir kas turim teisę balsuoti. Rinkimų dieną mūs nei vieno balsuotojo negali namie palikti. Visi turim būti prie urnų ir savo balsus atiduoti už mūsų pastatytus kandidatus — savus žmones.*

Ne tik vyrai, bet *ir moterys turi lygias teises,* tad ir jos *turi lygiai pasirodyti.* Lietuvė moteris balsavimo dieną turi kartu su vyru parodyti savo nusistatymą, turi greta kitų atsistoti prie balsavimo dėžės. Iki šiol pas mus moterys rinkimuose visai nedalyvaudavo. Todėl jos pratusios manyti, kad tik vyrams tinka užsiimti viešais reikalais, kad tik jie turi teises ir pareigas, o moterims turi rūpėti namai ir jų ruoša. Tačiau esti gyvenime momentų, kada viešai pasirodyti reikia ne tik vyrams bet ir moterims. Tokiu momentu dabar ir yra savivaldybių rinkimai. Ir čia lietuvė moteris neprivalo atsilikti nuo vyro! Balsuoti gali kam sukako 24 metai. Senumas nenustatytas.

Plati dirva pasirodyti ir subrendusiam jaunimui. Jaunuoliai turi daug energijos ir gyvumo, aplink juos sukasi visas sodžiaus kultūrinis gyvynimas Jie, galima sakyt, yra toji mašina, kuri išjudina viešojo sodžiaus gyvenimo ratelius. Be savų organizacijų jaunimas lyg ir apsnūdo. Neturėdamas kur išeikvoti savos energijos, kai kur jau iškrypo iš mūsų viešojo gyvenimo kelio ir pasuko šunkeliais. *Tad savivaldybių rinkimai tegu bus ta jungtis, kuri mus vėl suburs draugėn, kad petys į petį stoję parodytum savo ryžtingumą ir bendrą valią.*

Jaunimo pareiga išjudinti visus savo vyresnius brolius, seseris ir tėvus. Jei seniai dažnai mums pasako: „apseis ir be mūsų“ — tai reikia jų tas abejingumas pralaužti, reikia jiems įrodyti, kad ir jų dalyvavimas lygiai svarbus, kaip ir jaunimo. Kiekvienas susipratęs lietuvis jaunuolis čia ras pakankamai darbo. *Šeima, giminės, draugai, kaimynai, visi reikia užinteresuoti ir visi atvesti prie balsų dėžės, kad balsavimo dieną pabalsuotų už savus kandidatus; bijoti čia nėra ko, nes tai viešas dalykas ir visi turi teisę rūpintis savo val·čiaus ir savo paties reikalais, statyti savus kandidatus ir rinkti savus žmones.*

Balsavimo dieną nereikia gailėtis sugaišto pusdienio. Savo kasdieninius darbus atidėkime kelioms valandoms į šalį, jie nepabėgs. Darbo dienų metuose daug, bet viešai pasirodyti tenka per kelis metus kartą. Taip pat nei blogas oras, nei nuostolis tegu mūs nesulaiko ir nebūna mums kliūtimi.

Paimkim, pavyzdžiui, žydus. Kur reikia viešai pasirodyti, kur reikia apginti savo reikalai ir teisės, jie visuomet visi stoja, netrūksta nė vieno.

Balsavimo į savivaldybes, viešo pasirodymo dienos jau arti. *Taigi pasistenkime. kad balsavimo dieną nė vienas galįs balsuoti lietuvis neliktų namie. O kai visi dalyvausime, tai ir savus žmones išrinksime, nes mūsų jėgos didelės, tik reikia jas draugėn sukaupti.*

Kada turėsime savivaldybėse savus žmones, tada drąsiai galėsime pasakyti, kad savo pareigas mes atlikome gerai ir *tuomet mūsų lietuviška sąžinė bus rami.*

Rinkikas.

• KORESPONDENCIJOS •

Rudnia Viln.-Trakų apskr. *Kun. Raupelis išsivarė lietuvių bažnytinį chorą.* Nuo šių metų rugpiūčio mėnesio iki šios dianos Rudnios bažnyčioje vargonai per pamaldas tyli, nes vargoninkas negriežia. Jis negriežia todėl, kad jam parapijiečiai neva nesumokėję pinigų (apie 340 auks.) už vargoninkavimą. Lietuviai parapijiečiai sakosi jam pusę sumokėję, o kitą pusę turi sumokėti lenkai parapijiečiai. Pamaldos pusiau - tai ir vargoninkas išlaikomas pusiau. Rudnios bažnyčioje vieną sekmadienį būna pamaldos lietuviškai, o kitą—lenkiškai ir t.t.

Taigi dabar Rudnios bažnyčioj per pamaldas žmonės gieda, kaip kas išmano. A. Marcinkievičius, pasiryžo surinkti iš aplinkinių sodžių (Noškūnų, Ūtos, Rudnios ir Kašėtų) jaunimą ir suorganizuoti lietuvių bažnytinį chorą, kuris, pramokęs giesmių, galėtų bažnyčioj giedoti, ir be vargonų pritarimo. Pas kun. Raupelį buvo prašyta, kad duotų klebonijoje kambarėlį, kuriame galima būtų sekmadieniais mokytis giedoti. Kun. Raupelis sutiko ir davė tokį kambarėlį. Juo choristai buvo patenkinti. Bet kelis kartus padarius tame kambarėlyje repeticijas, kun. Raupelis lapkričio 20 d. atsisakė duoti kambarį klebonijoj lietuvių bažnytiniam chorui. Paklaustas, kodėl nenori daugiau įsileisti choro klebonijon—atsakė: Nenoriu su lietuviais inteligentais turėti jokių reikalų todėl, kad lietuviai inteligentai yra masonai, bedieviai, bolševikai ir t.t.“

Įdomu, ką į tai kun. Raupeliui pasakys jo dvasinė vyriausybė?

Išvarytasis.

Marcinkonys. *Ruošiasi seniūnijos rinkimams.* Lapkričio 24 d. visame Marcinkonių valsčiuje buvo išlipinti skelbimai apie rinkimus į seniūnijas. Skelbimuose pažymėta, kad pagal Gardino apskr. storastos parėdymą, skelbiami sienūnijos rinkimai Skelbimuose nurodytos ir komisijų sudėtys Komisijos pradėjo veikti lapkričio 24 d. Rinkikų sąrašai pirmą kartą iškabinti lapkričio 24, 25 ir 26 dienomis, antrą kartą —lapkričio 27, 28 ir 29 d. Lapkričio 27—29 d. galima buvo įteikti kandidatų sąrašai.

Balsavimas bus gruodžio 11 d.

Įdomu tai, kad Marcinkonių valsčiaus ponai rinkimų komisijas sudarė lapkr. 20 d, o lapkr. 24 d. jau buvo iškabinti rinkikų sąrašai ir tą pačią dieną paskelbti rinkimai.

Komisijų pirmininkais pakviesti daugiausia girininkai ir mokytojai (lenkai).

Lapkričio 24 d. visi rinkimų komisijų pirmininkai, neiškiriant ir valsčiaus viršaičio S. Jezukevičiaus ir sekretorius Pšanovskio, buvo išvykę į Pariečių į surengtus rinkimų reikalu kursus.

Statant valsčiaus ponų kandidatus į seniūnijas, dalyvavo ir vietos policijos komendantas A. König. Jų sąrašan įtraukti vien lenkai.

Marcinkonių seniūnijos tarybą sudarys 24 nariai ir tiek pat pavaduotojų. Rinks Marcinkonių miestelis ir geležinkelio stotis, kuri dabar pavadinta „osada“.

Lietuviai rinkimais domisi ir pasiryžę jų metu balsuoti už lietuvius kandidatus.

Šaltenis.

Punskas, Suvalkų apskr. *Mergaičių veikimas.* Praėjusį mėnesį į Punską buvo atvažiavusi iš Kukavo žemės ūkio mergaičių mokyklos viena mokytoja, kuri sušaukė visas mergaites, kurios yra baigusios Kukavo žemės ūkio mokyklą. Per šį susirinkimą lietuvaitės kukavietės (taip jos čia vadinamos) nutarė įkurti savo atskirą rajoninį ratelį, kad galėtų daryti susirinkimus, rengti paskaitas ir t. t. Laikinai buvo išrinkta ratelio pirm. M Čeplaitė. Minėta mokytoja pasižadėjo išsirūpinti leidimą, kad ratelis galėtų veikti. Deja, po poros savaičių buvo gautos tos pačios mokytojos pranešimas, kad lietuvaitės negalėsiančios veikti atskirame ratelyje, nes Suvalkų storastija neleidžianti, esą galinčios tik prisidėti prie Seinuose esančio lenkaičių rejoninio ratelio.

Lapkričio 12 d. lietuvaitės mergaitės, baigusios Kukavo ūkio mokyklą, Ožkinių kaime surengė gražią, jaukią pramogėlę su dainomis, šokiais ir arbatėle, į kurią pasikvietė būrelį svečių. Vaišių metu visą laiką skambėjo lietuviškos dainos, žaista rateliai ir šokta tautiniai šokiai. Šeimininkės pasirodė, ką yra išmokusios ūkio mokykloje, vaišindamos svečius savo pagamintais valgiais ir skanumynais. Per arbatėlę jos svečius pajuokino, dainuodamos savo sugalvotus „džinguliukus“. Arbatėlei pasibaigus, S. Ragelis visų svečių vardu mergaites kukavietes pasveikino, padėkojo joms už surengimą tokios gražios pramogos ir palinkėjo darbuotis savo krašto ir savo tautos naudai. Pabaigoje svečiai sugiedojo šeimininkėms „Ilgiausių metų“.

Šia savo pramoga kukavietės lietuvaitės parodė pavyzdį, kaip galima surengti blaivią pramogą ir be degtinės gražiai pasilinksminti.

Konkurentas.

Andriejavas, Suvalkų apskr. *Draudimo mokestis nuo turto.* Lapkričio 12 dieną Andriejavo valsčiaus valdyba išdalijo visiems savo seniūnams tam tikrus lapus, kuriuose reikia surašyti, kiek kiekvienas ūkininkas atskirai turi žemės, kiek dirbamos žemės ir kiek pievų. Visa tai įsakė padaryti per 7 dienas ir įteikti valsčiaus valdybai.

Šių sąrašų reikalauja Suvalkų apskr. Nuo Ugnies Draudimo Sąjunga, kuri, pasiremdama Suvalkų seimelio tarybos nutarimu, įveda visoje apskrityje nuo 1939 m. sausio 1d. draudimą nuo ugnies ne tik trobų, bet ir viso judomojo turto. Nuo 1000 auks. sumos reikės mokėti po 5 auks. ir 50 skat.

Tą pačią dieną valsčiaus valdyba dar išdalino visų kaimų seniūnams aukų lapus žiemos pagelbai. Aukų lapuose jau yra paskirstytos ir normos, kiek kiekvienas ūkininkas turi aukoti, pav., ūkininkas turįs 26 ha žemės, turi aukoti 77 kg. bulvių arba 1,29 auks. pinigais.

Girulis.

Ar esi išsirašęs laikraštį „Aidą“?

KRONIKA

Naujenybės

Pagal šių metų lapkričio 28 dieną pradėjusį veikti naująjį spaudos dekretą, visi nelenkų kalba leidžiami laikraščiai turi įsivesti kai kurių naujenybių. To dekreto antro skyriaus 4 straipsnis reikalauja, kad kiekviename spaudos leidinyje turi būti *lenkų kalba* pažymėta spaustuvė, leidėjas ir išleidimo vieta.

Nuo šio numerio tos naujenybės įvedamos ir „Aide".

Lietuvių literatūros vakaras

Kaip „Aido" skaitytojai jau žino, šio mėn. 27 dieną Universiteto rūmuose Gudų Studentų Sąjungos valdybos rūpesčiu buvo surengtas lietuvių literatūros vakaras. Susirinkus pilnai salei žmonių, Sąjungos pirmininkas Dasiukevičius trumpais žodžiais atidarė vakarą. Iš eilės poetė O. Miciūtė skaitė paskaitą apie lietuvių literatūrą.

Prelegentė savo paskaitoje vaizdžiai atpasakojo mūsų literatūros raidą nuo seniausių iki dabartinių laikų, apibūdindama svarbesniąsias kryptis ir žymesnius kūrėjus.

Po paskaitos gudų studentės Černeckaja, Suchaja ir studentas Zmarščok ir žinoma poetas Tankas gražiai padeklamavo kai kurių mūsų poetų eilėraščius.

Paminėtos amatininkų penkmečio sukaktuvės

Praėjusį mėnesį sukako penkeri metai, kai Vilniuje veikia Lietuvių Katalikų Amatininkų ir Darbininkų Draugija. Šis kad ir kuklus, bet mūsų gyvenimo sąlygose gana reikšmingas jubiliejus buvo paminėtas lapkričio 27 d. šv. Mikalojaus parapijos salėje. Jame dalyvavo Draugijos nariai, jos globėjai ir kviestieji svečiai.

Paminėjimą atidarė Draugijos pirmininkas Antanas Atroška. Į prezidiumą buvo pakviesti kun. Pr. Bieliauskas, siuvėjas P. Valteris ir valdybos nariai: V. Ankėnaitė, R. Šulgaitė ir A. Vaišnius.

Amatininkų Draugiją sveikino ilgametis jos globėjas kun. Pr. Bieliauskas, Blaivybės Draugijos pirm. kun. K. Čibiras, „Romuvos" klubo valdybos narys S. Misiūnas, V. Martinkėnas, „Kultūros" D-jos valdybos narys J. Cicėnas, „Lietuviško Baro" red. inž. M. Kraužlys, „Aido" atstovas S. Urbonavičius, V. Budrevičius, Lietuvių Kooperatyvo—Banko atstovas inž. J. Jankauskas, Vilniaus Lietuvių Studentų Sąjungos valdybos narys stud. Pr. Žukas, šios Sąjungos mergaičių studenčių sekcijos pirm. stud. Maldžiūnaitė, visuomenininkų sekcijos atstovas stud. Maldžiūnas ir red. A. Burokas.

Toliau Draugijos pirm. A. Atroška, padėkojęs už sveikinimus, paskaitė Draugijos veikimo apžvalgą, apibūdindamas amatininkų veiklą mūsų visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime.

Paminėjimas užbaigtas koncertine dalimi, kurioje buvo choro dainos, deklamacijos ir dainų trio. M. Kurilos vedamas amatininkų choras padainavo 5 liaudies dainas, trio dainavo E. Juršėnaitė. R. Šlenytė ir B. Šulgaitė; deklamavo R. Rutytė, O. Miškinytė, P. Semėnas ir Svirnelis.

Apskritai imant, paminėjimas praėjo rimta nuotaika.

Vytauto Didžiojo gimnazijos mokinių koncertas

Lapkričio 26 d. Vilniuje Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje buvo surengtas tos gimnazijos mokinių muzikos ir dainų koncertas Mokiniai skambino, smuikavo ir pasirodė su atskirų klasių chorais. Skambino mokyt E. Palevičiūtės, smuikavo mokyt. Jarpolkevičiaus mokiniai. Atskirai dainavo mokyt. J. Siniaus paruošti pirmųjų klasių berniukų ir mergaičių chorai ir bendras gimnazijos choras.

Vakaro-koncerto programą užbaigė mokyt. J. Kazlauskaitės išmokinti iki šiol Vilniuje nematyti lietuviški tautiniai šokiai, kuriems pritarė gimnazijos mokinių dūdų orkestras. Būrelis tautiškai pasipuošusių mergaičių salėje pašoko „Blezdingėlę", „Kubilą" ir „Sukčių".

Šis pirmą kartą parodytas programos „numeris" gausiai susirinkusiems mokinių tėvams, globėjams ir šiaip kviestiems svečiams padarė ryškų, malonų įspūdį. Girdėti buvo pageidavimų, kad mūsų besimokąs jaunimas tokių tautinių šokių išmoktų daugiau ir kad juos populerizuotų ne vien miesto, bet ir kaimo jaunimo tarpe.

Šis mūsų gimnazijos mokinių vakaras - koncertas įvyko su pasisekimu. Atrodo, kad ir mūsų jaunieji muzikos, dainos ir fizinio lavinimo mokytojai (jos) savo tiesiogines pareigas atlieka visai gerai.

K. Binkio „Atžalynas" gimnazijoje

Lapkričio 27 d. Vytauto D. gimnazijos salėje buvo suvaidinta K. Binkio drama „Atžalynas". Vaidino, be gimnazijos mokinių, mūsų artistinės jėgos ir kai kurie scenos mėgėjai. Vaidinimas jaunajai publikai be galo patiko ir kiekvienas aktas buvo jos palydėtas gausiu delnų plojimu. Triukšmo, kuris būdavęs per ankščiau buvusias imprezas toje pat salėje, nebuvo. Mūsų priaugančios kartos ankstyvesni kaltinimai triukšmo kėlimu neturi pagrindo: netvarką darydavusi labiau subrendusi publika. Gera šis faktas konstatuoti, kad žinotume, kur yra tos negerovės šaltinis.

Paskutinis Kominterno mūšis Prancūzijoje

Šiuo metu Prancūzijos vidaus gyveime yra labai neramu. Pa skelbus finansų ministeriui visą eilę griežtų dekretų, kuriais norima tinkamiau sutvarkyti finansinę valstybės padėtį, visoje valstybėje profesinės darbininkų sąjungos ėmė skelbti okupacinius streikus.

Kadangi tokie streikai normaliam valstybės gyvenimui yra labai pavojingi, tai vyriausybė ėmėsi griežtų priemonių. Tarp kitko numatyta, kad jeigu streikuos visuomenės aptarnavimo įstaigos (paštas, elektros stotys, geležinkeliai), tai jos bus militarizuotos ta prasme, kad jų tarnautojai bus mobilizuojami, kaip karo metu ir už neatėjimą bus baudžiami karo teismo.

Be to, šio mėn. 30 dieną norima paskelbti visuotinis streikas, nors kažin ar prie to prieis.

Užsienio spauda, rašydama apie Prancūzijos vidaus sukrėtimą, pažymi, kad prie to prisideda kominternas, norėdamas turėti veikimo dirvą nors Prancūzijoje, nes iš kitų kraštų seniai jau turėjo išsinešdinti.

KARAS KINIJOJE

Žinios iš Kinijos viena kitai priešingos. Kiniečiai skelbia, kad jų kariuomenė artinasi prie Kantono ir kad netoli tas laikas, kada jie jeis į tą miestą. Tuo tarpu iš Honkongo anglai praneša, kad į jų koloniją bėga labai daug kiniečių iš Kantono apylinkių ir kartu nemaža ginkluotų kiniečių kariuomenės likučių, pabėgusių po mūšių su japonais.

Pats Čangkaišekas tvirtina, kad karo laimė pradeda krypti jojo pusėn. Japonai, pasak jo, jau silpsta ir daugely vietų nepajėgia pulti, o kai kur pradeda net trauktis. Kinai iki šiol turi dar 7 milijonus kvadratinių kilometrų laisvojo krašto ir apie 200 milijonų laisvų gyventojų ir gali dar ilgai gintis.

Sulaikytas Vilniaus Vadavimo S-gos veikimas

Dėl pakitėjusios tarptautinės padėties ir projektuojamo Lietuvos neutralumo kitų valstybių atžvilgių, Lietuvos vyriausybė yra nutariusi kai kurių atmainų įvesti savo krašto vidaus gyvenime.

Ryšium su tuo šiomis dienomis visoje Lietuvos valstybėje sulaikytas Vilniaus Vadavimo Sąjungos veikimas. Valdžios įstaigos šį savo sprendimą motyvoja tuo, kad, sunormavus Lietuvos ir Lenkijos diplomatinius santykius, visi tarp šių valstybių klausimai turį būti sprendžiami diplomatiniu būdu. Naujos padėties atžvilgiu Vilniaus Vadavimo Sąjunga esą galinti būti tarp Lietuvos ir Lenkijos dažnų nesusipratimų priežastimi.

Lietuvos inžinierių ir architektų kongresas

Lapkričio 24-25 d. Kaune įvyko Lietuvos inžinierių ir architektų kongresas, kurį surengė Lietuvos Inžinierių ir Architektų Draugija. Į kongresą buvo atsilankę Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, min. pirm. kun. Vl. Mironas, krašto apsaugos min. gen. Raštikis, Latvijos ir Estijos inžinierių atstovai ir kt.

Kongresui rengti komiteto pirmininkas inž. K. Šakenis, atidarydamas iškilmingąjį posėdį, pasakė kalbą, kurioje pažymėjo, kad Lietuvos Inžinierių Draugija įsisteigusi yra 1918 m. Vilniuje. Pirmasis Draugijos Kongresas buvęs 1924 m. Tuomet Draugija teturėjusi vos kieliolika narių. Dabar jau turi 210. Toliau jis pabrėžė, kad kas dar prieš 10 metų Lietuvos inžinierių buvo tik svajonė, kas buvo tik pradedama, šiandien jau yra atlikta arba jau vykdoma. Lietuvos gyvenimo pažanga padaryta visose viešojo gyvenimo srityse.

Apie Lietuvos technikos pažangą kalbėjo prof. Močinskis. Jis nurodė, kad per paskutinį dešimtmetį Lietuvos statybai išleista 70 milijonų litų, o per dvidešimtį metų — apie 1 milijardas litų. Tiltų statybai išleista apie 20 mil. lt. 1924 metais apie 75% visų trobesių buvo mediniai ir 25% mūriniai. Dabar jau yra 70% medinių ir 30% mūrinių. Be to, daugumoje miestų pabaigta kanalizacija, sureguliuota žymi dalis upių, daug nusautinta pelkių, praplėsta geležinkelių ir plentų tinklas ir išauginta pramonė. 1927 m. pramonėje dirbo 18.502 darbininkai, 1937 m. — jau 31540 darbininkų. Apskaičiuojama, kad dabar Lietuvoje iš pramonės gyvena apie 100.000 žmonių.

Kongresą sveikino Valstybės Prezidentas, Min. Pirmininkas, Latvijos ir Estijos inžinierių atstovai ir visa eilė kt.

Kas naujo Čekoslovakijoje

Praėjusią savaitę, išvedant galutinę sieną tarp Čekoslovakijos ir Vokietijos, ši pasiėmė dar keletą šimtų kvadratinių kilometrų ploto su keliomis dešimtimis tūkstančių gyventojų.

Kadangi galutinė siena yra jau išvesta su Lenkija ir Vengrija, tai Čekoslovakijos vyriausybė esanti pasiryžusi susitvarkyti vidaus gygynime. Pirmiausia susirinkęs parlamentas patvirtino Slovakijai ir Karpatų Ukrainai pripažintas autonomijas, o dabar tariamasi dėl naujo valstybės prezidento rinkimų.

Iš karto buvo manoma, kad prezidentu bus išrinktas dabartinis užsienių reikalų ministeris Chvalkovskis. Bet tam, rodosi, griežtai pasipriešino... Berlynas. Paskutiniu metu čekų spaudoje pasirodė žinių, kad ir čekai ir slovakai esą nutarę balsuoti už vyriausio administracinio tribunolo pirmininką d-rą Hachą, tik dar nežinia, ar jis pats sutiks būti prezidentu.

Įvairu-įdomu

Kas kur uždrausta rodyti

Žemiau pateikiame keletą filmų cenzūros pavyzdžių, kurie įdomūs ir tuo atžvilgiu, kad leidžia gana gerai pažinti kai kurias vienos ar kitos tautos psichologines savybes.

Japonijoje rodomose filmose visai nėra pasibučiavimo scenų, nes pabučiavimas ten laikomas didžiai nedorovingu, tvirkinančiu dalyku, visiškai nesutinkančiu su japonų dvasia.

Egipte nepamatysi kine bent kiek labiau apnuogintos šokėjos, kadangi ten įstatymas įsakmiai draudžia išstatyti parodon moters kūną.

Mohamedo tikybos kraštuose šitai taip pat uždrausta. Neleista ten taip pat rodyti filmų, kuriose būtų pašiepiami ar juokingose situacijose pavaizduojami Mohamedo išpažinėjai. Taip pat čia uždrausta rodyti ekrane savižudybės scenas. Nusivylęs gyvenimu žmogus, kesindamasis į savo gyvybę, sulaužo aukščiausį Islamo įstatymą: nuolankiame pasidavime atiduoti savo gyvybę į Alacho rankas — pasiduoti jo valiai.

Peru valstybėje Pietų Amerikoje kino cenzūra griežčiausiai draudžia rodyti kino ekranuose bet kokias revoliucines scenas. Mat, Peru gyventojai yra tiek temperamentingi ir staigūs, jog bijomasi, kad įvykiai ekrane nerastų nelaukto atgarsio žiūrovų salėje. Nerodomos ten taip pat filmos su istorinio turinio teroristinėmis scenomis.

Skandinavijos kinuose uždrausta rodyti gangsterių, plėšikų, įvairiausių nusikaltėlių žygiai, kadangi bijomosi tų vaizdų blogos įtakos į žiūrovus.

Amerikoje Jungtinėse Valstybėse, policininkas, tvarkos ir saugumo vyras, yra ypač mėgiamas filmų didvyris. Filmų cenzoriai leidžia rodyti jį, kovojantį su plėšikais bei kitokiais nusikaltėliais ir nugalimą, niekinamą, bet su sąlyga — jis turi galų gale išeitų nugalėtoju.

Meksikoje, kur tikėjimas yra užguitas ir ujamas, uždrausta kinuose rodyti bet kokias religinio pobūdžio scenas.

Anglų kinuose negalima ekrane demonstruoti Kristaus asmens, nes religingi anglai mato tame Jo pažeminimą ir profanaciją.

Indijoje, nepamatysi taip ispanų mėgiamų jaučių kovų. Jaučiai ir karvės laikomi čia šventais gyvuliais ir jų rodymas ekrane netinkamoje situacijoje įžeistų religinius gyventojų jausmus.

Beveik visose kolonijose filmų cenroriai įpareigoti žiūrėti, kad nebūtų pažemintas čiabuvių akyse baltojo žmogaus autoritetas. Taip pat labai stropiai žiūrima, kad baltasis nebūtų parodytas pavergėju, išnaudotoju...

Todėl, pavyzdžiui, anglų kolonijose uždraustos rodyti maišto scenos, kad nenukentėtų kartais vyriausybės autoritetas, draudžiamos taip pat scenos, kuriose rodoma, kaip baltasis pakliūva į čiabuvių rankas ir atsiduria jų valdžioje.

Olandų Indijos salose.. uždrausta rodyti bet kurio krašto čiabuvių kovos prieš pavergėjus — baltuosius, nes bijomasi, kad tokios scenos nesugriautų lygsvaros tarp baltųjų—kolonistų ir vietos gyventojų.

Afrikoj... ypač anglų valdomuose jos kraštuose niekur kine nepamatysi filmos, kurioje būtų rodomi vergai, vergų prekyba ir pan. kad šitie nelemti praeities faktai nesukeltų neapykantos baltiesiems.

Didžiosios Britanijos filmų cenzorius taip pat visu griežtumu kerpa iš kolonijoms skiriamų filmų visas scenas, kuriose baltas žmogus rodomas, kad ir gražiausiose apystovose, bet girtas. Tuo siekiama išlaikyti baltojo žmogaus autoritetas, nerodyti jo juokingo.

Į Ameriką suplaukė pusė pasaulio aukso

Iš Europos, daugiausia iš Didžiosios Britanijos, spalių 11 d. Jungtinėse Valstybėse buvo gauta aukso apie 45 milijonų dolerių vertės. Paskutiniais mėnesiais į Jungtines Valstybes įplaukė 125 milijonai dolerių aukso. Po paskutinių įplaukų Jungtinėse Valstybėse bus aukso už daugiau kaip 15 milijardų dolerių, tai yra daugiau negu pusė viso pasaulio aukso.

Paukščių karas

Iš Ankaros praneša, kad kasmet Brussos šiaurinėje Turkijos dalyje, apylinkėje, vyksta tikras paukščių karas tarp gandrų ir erelių. Paukščiai kovoją dėl lizdų, namų stogų bei kitų patogesnių gyvenimo sąlygų. Kova prasidėjo jau 1933 metais, kai vienas erelis užpuolė gandro lizdą ir užmušė jame buvusius jaunus gandriukus. Netrukus po to gandrai susiorganizavo atkeršyti, o erelis vos bespėjo pabėgti, tačiau gandrų pyktis dar ir iki šiam laikui neatslūgo. Kova kasmet tęsiama, tik ji įgauna vis naujas formas.

Atsiųsta paminėti

Albinas Žukauskas. **Laikai ir Žmonės.** Eilėraščiai. Vilnius 1938 „Vilniaus Žodžio" leidinys. 44 pusl. Kaina nepažymėta.

Redakcijos atsakymai

Alf. Beinoriui. Atskiras rinkimų apygardas seniūnijose sudaro valdžia. Mūsų žmonių būtų pareiga sudaryti savo atskirus sąrašus ir už juos balsuoti. Šiuo reikalu „Aide" buvo plačiai rašyta.

Šapalui. Dėl stokos vietos atidėsime kitam kartui. Lauksime kitokių žinių.

Jonytei. Kas tiks, pasinaudosime. Prašome daugiau.

Ūkininkui. Tuo reikalu galėtųte pasitarti su bet kuriuo mūsų liaudies švietėju.

„AIDO" REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: Wilno, ul. Dąbrowskiego 5—1. Telefonas 29-59. Administracija priima nuo 9 iki 13 val.

REDAKCIJA gaunamus straipsnius ir korespondencijas taiso ir trumpina savo nuožiura. Nespausdintų korespondencijų ir smulkesnių straipsnių redakcija nesaugo. Rankraščių savo lėšomis negrąžina.

PRENUMERATA: Metams — 3 auks. Užsienyje — 3 doleriai. Atskiro numerio kaina 10 skatikų. Skelbimų kaina: tik ketvirtame puslapy — 20 skatikų už eilutę.

Wydawca i redaktor **Ludwik Cycenas.**
Leidėjas ir redaktorius **Liudvikas Cicėnas.**

Drukarnia „RUCH" Wilno, ul. Tatarska 6. Telef. 21-83
„RUCH" spaustuvė Vilnius, Totorių g. 6. Telef. 21-83